

AANTAL BIOGASINSTALLATIES STAGNEERT, PRODUCTIE STIJGT

Ook dit jaar brengt het voortgangsrapport van Biogas-E vzw een gemengd beeld. De productie van groene energie uit biogas is opnieuw gestegen tijdens de onderzochte periode, maar het aantal grote installaties blijft quasi ongewijzigd. De negatieve economische teneur blijft aanslepen en de sector blijft het moeilijk hebben. – *Véronique De Geest, Bram De Keulenaere, Jonathan De Mey & Erik Meers, Biogas-E*

In haar elfde voortgangsrapport over de biogassector in Vlaanderen geeft de platformorganisatie een overzicht van het jaar 2014, met alvast ook een vooruitblik op 2015. Enkel de pocketvergisting kent een lichte groei, maar ook die was minder groot dan de voorgaande jaren.

Groene stroom

De Vlaamse regering heeft een beleidsdoelstelling van 10,5% hernieuwbare energie tegen 2020 vastgelegd. De subdoelstelling voor biogas is daarin 760 GWh tegen 2020. Biogas, gevormd uit biomassa via anaerobe vergisting, leverde in 2014 met 700 GWh een significante bijdrage aan de productie van groene stroom in Vlaanderen. Dit is een stijging met 86 GWh (14%) tegenover vorig jaar. Hoewel het aantal grote vergisters stagneert, stijgen de productiecijfers wel degelijk. De cijfers voor de rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI) blijven lichtjes stijgen,

terwijl de groenestroomproductie uit industriële anaerobe waterzuivering ongeveer gelijk blijft. De biogasproductie uit stortplaatsen blijft verder dalen. De biogassector is dus goed op weg om zijn subdoelstelling te halen. Het blijft echter een uitdaging om het actuele productie-niveau te blijven handhaven. In 2014 vertegenwoordigde biogas 10,8% van de totale productie van hernieuwbare energie (groene stroom, groene warmte en biobrandstoffen transport).

Productiecapaciteit

Figuur 1 (p. 46) geeft de evolutie van biogasproductie op basis van verschillende technologieën weer. Eind december 2014 waren er 40 grote agrarische, industriële en gft-installaties in werking. De totale vergunde verwerkingscapaciteit van deze installaties bedraagt 2.587.000 ton/jaar, met een totaal geïnstalleerd elektrisch vermogen van 104,19 MWe.

Eind 2014 zijn 2 installaties in bouwfase – maar nog niet operationeel – goed voor een extra capaciteit van 70.300 ton/jaar en een elektrisch vermogen van 3,4 MWe. Acht installaties zijn buiten werking. Vijf installaties zijn in overname, heropstart, of hebben technische of administratieve problemen. Verder gingen in 2014 ook 3 installaties failliet. Dit is een duidelijk signaal dat de biogassector het moeilijk heeft. De productiecijfers stijgen echter wel, wat betekent dat de bestaande vergistingsinstallaties efficiënter draaien. Biogas-E stelt vast dat het aantal installaties in werking de laatste jaren stagneert. Sinds 2012 blijft de sector hangen op 39 à 40 installaties (figuur 2 p. 46). Er worden wel nieuwe installaties opgestart, maar er zijn ook evenveel installaties die buiten werking worden gesteld of zich in een overnamefase bevinden. Wel blijkt dat de vergunde verwerkingscapaciteit (ton/jaar) met 61% gestegen is

ten opzichte van het referentiejaar 2010. Ook het elektrisch vermogen is in dezelfde lijn is gestegen (+65,6%). De gemiddelde verwerkingscapaciteit en het gemiddelde elektrisch vermogen stijgt in de loop der jaren. De nieuwe agrarische, industriële en gft-installaties zijn dus groter dan de installaties die uit dienst gingen, maar ook bestaande installaties in landbouwgebied werden uitgebreid tot de maximale capaciteit van 60.000 ton/jaar.

De kleinschalige vergisting kende in Vlaanderen een sterke ontplooiing in 2012 en 2013. In 2014 valt een sterke daling waar te nemen in het aantal nieuw geïnstalleerde installaties. In 2014 werden slechts 9 nieuwe installaties in gebruik genomen. Een eerste indicatie voor 2015 geeft alvast aan dat de cijfers van 2014 op zijn minst zullen worden geëvenaard. De gemiddelde kleinschalige vergister heeft nog steeds een vermogen rond de 10 kW elektrisch. In 2014 waren 64 kleinschalige installaties operationeel, (figuur 3) waarvan 23 in de provincie Antwerpen, 16 in Oost-Vlaanderen, 11 in West-Vlaanderen, eveneens 11 in Limburg en 3 in Vlaams-Brabant.

.....
De biogassector blijft een steunkader nodig hebben om te overleven.
 .....

Conclusie

De biogassector in Vlaanderen heeft een belangrijke economische en maatschappelijke toegevoegde waarde. De maatschappelijke taak die de sector heeft bij het helpen realiseren van onze Europese hernieuwbare energiedoelstellingen en bij het behalen van de klimaatdoelstellingen zijn duidelijk. Daarnaast levert vergisting niet louter groene stroom, maar ook een aanzienlijk deel groene warmte. Bovendien vervult de sector naast energieopwekking ook veel bijkomende functies ten aanzien van afvalverwerking, nutriëntenrecyclage en tewerkstelling. In vergelijking met andere milieu- en energieproductietechnologieën zorgt deze sector voor lokale tewerkstelling en verankering van economische activiteiten in Vlaanderen. Deze wordt niet alleen gerealiseerd via de exploitatie van vergistingsinstallaties zelf, maar ook via de afvalverwerkingssector, studiebureaus, constructiebedrijven, onderzoekcentra en analyselabo's. Daardoor versterkt het geïnvesteerde

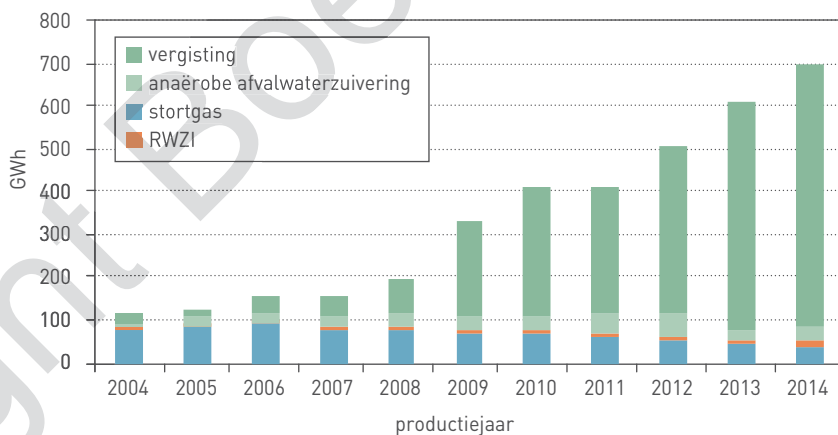
kapitaal ook de verdere ontwikkeling van de Vlaamse economie. Op die manier vloeit het grootste deel van de steun voor groene stroom en groene warmte terug naar Vlaanderen.

Actiepunten

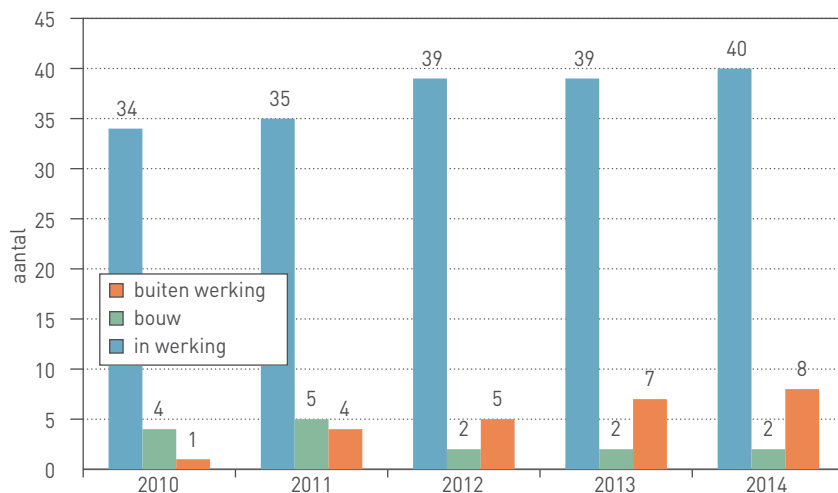
Diverse factoren hebben de voorbije jaren bijgedragen tot een verhoogde onzekerheid en lagere financiële opbrengsten: de beschikbaarheid van biomassa en de

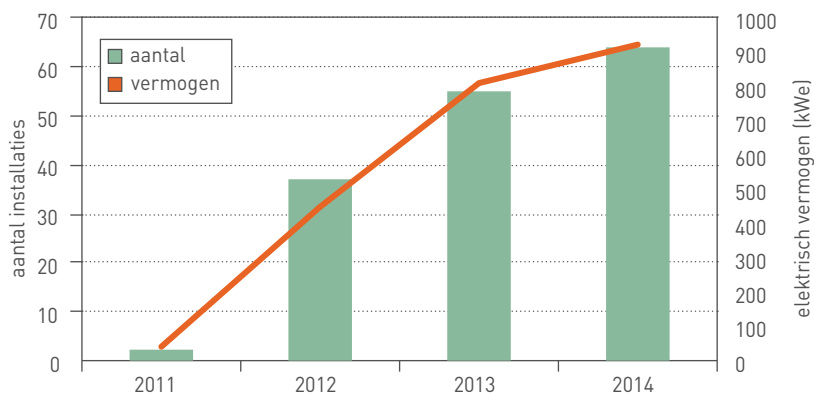
De productiecijfers stijgen, wat betekent dat de bestaande vergistingsinstallaties efficiënter draaien.

Figuur 1 Bruto groenestroomproductie uit diverse biogastechnologieën (GWh) - Bron: VITO.

Figuur 2 Evolutie van het aantal grote agrarische, industriële en gft-installaties in Vlaanderen - Bron: Biogas-E

Figuur 3 Evolutie van het aantal en het elektrisch vermogen van kleinschalige biogasinstallaties in Vlaanderen - Bron: Biogas-E

stijging van de grondstofprijzen, moeizame afzet en hogere kosten voor afzet/verwerking van digestaat en nevenstromen, lagere basisprijzen voor elektriciteit en onvoldoende ondersteuning vanuit het wettelijk kader voor groene energie uit biogas.

Ook in de toekomst wil Biogas-E inzetten op enkele belangrijke punten. Ten eerste is de certificaatgerechtigde periode van 10 jaar te kort. Er kan weliswaar een verlenging worden aangevraagd, maar de procedure is onduidelijk en wordt te laat opgestart. Daardoor ontstaat onzekerheid voor de biogasexploitant. In het verleden is gebleken dat het bijna onmogelijk is om te overleven zonder steun. Deze situatie is onrustwekkend voor de biogassector.

Ook is het nodig om de verlengingsprocedure en de berekeningsmethodiek te verduidelijken voor de biogasexploitanten. Biogas-E blijft ijveren voor een praktisch werkbaar procedure. Ten slotte wil Biogas-E ook het steunkader voor biomethaan opvolgen. Vanuit het Vlaamse beleid is er een oprechte interesse om het gebruik van biomethaan te stimuleren als middel om de transportsector te vergroenen.

Projectwerking

Biogas-E zal deze punten gericht proberen aan te pakken door middel van op maat geschreven projectwerking. Zo zal, samen met de Universiteit Gent, in de komende 4 jaar ingezet worden op

technologie- en systeeminnovatie, die het basisbedrijfsmodel voor anaerobe vergisting meer rendabel en minder afhankelijk moet maken van grillige variaties in ondersteuning. De projectnaam TransBio spreekt in deze voor zich.

Zoals uit bovenstaande analyse van de sector anno 2014 duidelijk blijkt, blijft biogas door de intrinsiek hoge investerings- en operatiekosten als hernieuwbare energietechnologie voor een groot deel afhankelijk van financiële ondersteuning. Het spreekt voor zich dat alle betrokkenen, zowel overheden als energiepartners, de steunkaders graag tot een minimum wensen te beperken terwijl de biogasproducenten zelf streven naar meer zelfstandigheid, robuuste businessmodellen en dus minder steunafhankelijkheid.

Met de problematiek van de in de tijd beperkte certificaatgerechtigde periode in het achterhoofd wil TransBio streven naar een verdere optimalisatie van het basisbedrijfsmodel. Het project wil inzetten op de basiswaarden waaruit de sector initieel is gegroeid: kennis en innovatie. Meer precies worden 4 grote thema's naar voren geschoven: verminderde kosten voor grondstoffen door *supply chains* voor huidig onbenutte biomassastromen verder te ontwikkelen (bermgras, beheermaaisels, GFT, oogstresidu's, alternatieve teelten), verhoogde inkomsten uit geproduceerde stroom door intelligenter in te zetten op *intra-day* variatie in stroomprijzen en de inzet van biogasinstallaties als 'balansregelaars' die kunnen bufferen voor meer grillige energieproductievormen (zoals wind- en zonne-energie), diversificatie van de markt door opwerking van biogas naar biomethaan en vervolgens handel als groene brandstof. Ook wordt geijverd voor de recuperatie en opwerking van minerale constituenten tot hoogwaardige minerale bronnen van N/P/K, die kunnen fungeren als kunstmestvervangers. Het is de bedoeling om binnen deze thema's een duidelijke interactie met de sector op poten te zetten om bovenstaande thema's concreet vorm te geven en het gewenste pad naar een meer rendabele en minder steunafhankelijke sector op een zo efficiënt mogelijke manier door te voeren. ■

OPLEIDING VOOR PROFESSIONALS

In samenwerking met het Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking (VCM) en Inagro organiseert Biogas-E op 17 december de laatste opleidingsavond voor professionals van 2015. Na de 2 vorige sessies, waarin de situatie in Nederland en Frankrijk aan bod kwam, ligt de focus nu op Duitsland. Inschrijven kan nog steeds via www.biogas-e.be/cursus20152016, waar je ook meer info omtrent de sprekers en het programma kan vinden.